Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J.
Тел: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. Ч. 180. ДЖЕРЗІ СИТІ І НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 20-го ВЕРЕСНЯ 1956. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ — FIVE CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, SEPTEMBER 20, 1956. No. 180. VOL. LXIII.

АЙЗЕНГАВЕР ПОРУЧАЄ ПРОПАГУВАТИ ПРАВДУ В ВИБОРЧІЙ КАМПАНІЇ

НІКСОН ПОЧАВ ВИБОРЧУ КАМПАНІЮ ПРОМОВАМИ В СТЕЙТАХ ІНДІЯНА І КАЛІФОРНІЯ; ГОВОРИТЬ ПРО УСПІХИ УРЯДУ, А ОЧОРНЮВАННЯ ЗАЛИШАЄ ДЕМОКРАТАМ

Вашингтон. — Президент Айзенгавер промовляв до 200 республіканських провідників, які зібралися на летовищі, щоб попрощати віце-президента Ричарда М. Ніксона, який із дружиною вибрався в подорож до 32-ох стейтів, де має промовляти впродовж двох тижнів. Президент говорив коротко і сказав, що республіканці мають в своїх виборчих промовах говорити тільки правду про успіхи й неуспіхи республіканського уряду, а всякі вічеві вигуки та фрази залишити треба демократам. Теперішній уряд, на думку Айзенгавера, заслуговує на перевибір на основі тієї праці, якою може похвалитися тепер перед виборцями. Ці успіхи такі, що їх не треба збільшувати, і не треба говорити, що урядові вдалося осягнути все те, що він плянував зробити, а чого не вдалося здійснити внаслідок від уряду незалежних причин. Айзенгавер сказав, що всі „матері" будуть голосувати за республіканців, бо їх сини не були на бойових фронтах і не складали там свого життя, хоч вони мусіли ще й тепер служити в війську далеко від своїх рідних, бо немає в світі дійсного миру. Президент сказав, що у внутрішній політиці вдалося здобути великі осяги під час його урядування, хоч і тут не все є таке, якби цього бажав собі уряд. Уряд старається, щоб на довшу мету оздоровити фармерський стан, який повинен стояти на своїх власних ногах, і не бути залежним від допомоги кожночасного уряду. Він висловив надію, що в найближчому часі і фармери будуть справедливо користати з того високого стану економіки, який існує в цій країні. „Ми можемо говорити до виборців про щось інше, як про всякі надужиття та особисті атаки. Нехай вони (демократи) це роблять", — казав Айзенгавер. Віцепрезидент Ніксон в першому дні виголосив дві промови, одну в Індіянополіс, Індіяна, а другу в Вітіс, Каліфорнія. Він сказав, що вдоволений з того, що Стівенсон визнав вину Алджера Гісса та став в цій справі по боці республіканців, а не колишнього президента Геррі С. Трумана, який ще й тепер твердить, що Гісс не був зрадником і шпигуном. Ніксон говорив про осяги уряду Айзенгавера, про мир у світі і добробут в цій країні та про поступ, який осягнено в багатьох ділянках внутрішнього життя країни. Ніксон остерігав демократів, щоб у своїй виборчій кампанії не „вживали гострих слів", бо тоді мусіли б це саме робити й республіканці. В Індіянополісі слухали Ніксона коло 5.000 осіб. „Наші противники, казав Ніксон, послуговуються фальшуванням і перекручуванням, коли говорять про працю республіканського уряду і коли зневажають нашого Президента, але ми можемо говорити в цій справі тільки чисту правду, і це нам вистачає". Віцепрезидент сказав, що велика більшість американського народу користає з добробуту і миру, і тому вона справедливо оцінить працю республіканського уряду та буде знову за нього голосувати.

Стівенсон закликає до пожертв на виборчий фонд

Вашингтон. — Демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон приготовляє промови, які має виголосити в найближчих днях в 10 стейтах. Одночасно Стівенсон почав кампанію за збірання фондів на виборчу кампанію. Він відмовився на пресовій конференції говорити про заяву президента Айзенгавера, в якій Президент закликав республіканців, щоб виявляли правду виборцям, а „вигуки і фрази" залишили демократам. Але голова Демократичного Крайового Комітету Пол М. Вотлер назвав республіканські „гурти правди" дешевою прикрасою. Та демократичний „Джов Смит", на думку Вотлера, є „великою виборчою проблемою". Республіканці на своїй конвенції не хотіли прийняти кандидатури невідомого — „Джова Смита", і тепер демократи на свої збори запрошують дійсних Джовів Смитів та вважають їх символом сірої людини, якою, нібито, погорджують республіканці. Касир Демократичного Виборчого Комітету Метью Мек Клоскі заявив, що потребує 7,000,000 долярів на виборчу кампанію, а в касі має тільки 50,000. Гроші на виборчий фонд мають збирати демократи по хатах в дні 16-го жовтня та влаштовувати на ту ціль прийняття по більших містах. За телевізійні й радійові передачі мають заплатити демократи 1,500,000 долярів. Республіканці видають на це 2,500,000 долярів.

В АМЕРИЦІ

● **Недалеко Медіри,** Каліфорнія, загорівся в повітрі джетовий бомбовик B-52. П'ять членів залоги згинуло, а два врятувалося. Команда веде слідство, щоб виявити причину катастрофи. 16-го лютого ц. р. експльодував у повітрі інший бомбовик цього типу.

● **Генеральний директор** Метрополітальної опери в Ню Йорку, Рудольф Вінґ вернувся з Европи, де йому вдалося знайти і заанґажувати на 1957 рік тільки двох співаків в Італії, які своїм рівнем надаються до виступів у цій опері. Він конферував впродовж 150-ох години в Італії, Німеччині, Австрії і Франції з різними співаками і співачками, але всі вони не підходили до того рівня, на якому стоїть Метрополітен.

● **Селлі Віктор** в Ню Йорку хвалиться, що її капелюхи носять три перші леді ЗДА (пані Труман, Айзенгавер і Рузвелт). Бувша кінова зірка Ґрейс Келлі — каже Селлі Віктор, — коли їхала на весілля з князем Монако Реніє III, також купила собі капелюх в її фірмі.

● **З-поміж 37-х членів залоги** американського вантажного пароплава „Пелаґія", який із вантажем залізної руди, потонув в останню суботу біля північних берегів Норвегії, врятувалось тільки п'ятеро. Шостий помер у рятунковому човні, трьох забрали до шпиталю, а тільки два вийшло здоровими з нещастя. Вони заявляють, що в рятунковому човні не було сиґнальних приладів, і тому вони не могли в нічній пітьмі дати знати про себе пароплавам, що пропливали недалеко від них.

● **Армія Спасіння** будує в Ню Йорку новий дім, в якому мають знайти опіку незаміжні матері та жінки налогові пиячки або наркомани. В 1955 році з опіки Армії Спасіння користало в старому домі 178 жінок і 144 немовлята.

● **Єшіва університет** відзначить 14-го жовтня нюйоркського посадника Роберта Ф. Вагнера за „визначну громадську працю та за відданість ліберальній традиції".

● **Воррен Олбрайт,** 20-річний американський вояк, родом із Клівленду, стаціонований в Західній Німеччині, за зґвалтування молодої німкені засуджений військовим судом у м. Штравбінґ на досмертну в'язницю.

● **Асистент президента** Айзенгавера Говард Пайл заявив, що уряд здійснює зарядження Найвищого Суду ЗДА про скасування расових обмежень і думає затруднити 300 неґрів на вищих урядових становищах та скінчити з расовими обмеженнями в дистрикті Колумбія.

Президент підкреслює право й обов'язок громадян вирішувати свою долю

Вашингтон. — Президент Айзенгавер вислав листа на збори Крайової Конференції для Справ Громадянства, яку очолює головний суддя Найвищого Суду ЗДА Ірл Воррен. В цій конференції бере участь коло 1,000 делеґатів, які заступають публічні й приватні організації, та які відзначили роковини підписання Конституції цієї країни. Президент Айзенгавер написав у своєму листі, що — „привілеєм і обов'язком наших громадян є вирішувати свою долю при допомозі вибору свого уряду". Головний суддя Воррен сказав, що кожний американський громадянин повинен подбати про те, щоб всі управнені до голосування скористали зі своїх прав і привілеїв та брали участь в виборах. Суддя Найвищого Суду Том С. Кларк сказав делеґатам, що їхні збори повинні бути заохотою до того, щоб всі виборці брали участь в виборах 6-го листопада.

Засуджено шістьох комуністів до тюремної кари від одного до п'ятьох років

Ню Йорк, Н. Й. — Федеральний суддя Александер Бікс визначив кару шістьом комуністичним провідникам, які ще 31-го липня були визнані винними в тому, що силою змагали до скинення теперішнього американського уряду. Їх засуджено на основі закону Смита, але по раз перший не визначено комуністичним злочинцям грошової кари, як це передбачає закон, бо стягування гривни від подібних засуджених коштує більше, ніж становить визначена гривна, а деколи взагалі не можна стягнути гривни внаслідок незаможности засуджених. Засуджено таких комуністів: секретар комуністичної партії в стейті Ню Йорк Вільям Норман дістав 5 років тюрми; секретар крайового комітету для національних справ Фред М. Файн — 4 роки; асистент партійного секретаря праці Сідні Штайн — 3 роки; Джеймс Джекоб — 2 роки; Джордж Блейк Фарні — 2 роки і Александер Трахтенберґ — один рік в'язниці. Норман Файн, Штайн і Джексон сховалися були після оскарження в 1951 році, але пізніше три з них самі зголосилися до суду, а Штайна заарештувала поліція в Каліфорнії в 1952 році.

ФБІ шукає ще за одним учасником нападу на Віктора Рісела

Ню Йорк. — Федеральний прокуратор Пол В. Вільямс, що веде слідство проти Джана Діоґарді і компанії, обвинувачених в осліпленні видатного американського журналіста Віктора Рісела, подав до відома, що встановлено ідентичність ще одного рекетира причетного до цієї справи. Є ним Теодор Рай чи пак Рій, один із співробітників і прибічників Джана Діоґарді, який брав участь в організуванні нападу на Рісела і привіз своїм автом на місце замаху А. Телві, який облив Рісела сірчаною кислотою. Після ув'язнення Джана Діоґарді й інших рекетирів Рай зник. Федеральне Бюро Інвестиґацій розіслало за ним 200.000 стежних листів. Розшуки не дали досі ніякого висліду. Водночас із цим подають до відома, що почав „говорити" і розкривати всі подробиці злочинів Джана Діоґарді та його спільників ще один з ув'язнених рекетирів Гондольфо Міранді, який грав ролю зв'язкового в нападі на Рісела. Досі давав всі потрібні інформації в цій справі тільки ув'язнений з Джаном Діоґарді Джозеф Петер Карліно. Обидва вони, і Міранді і Карліно сиділи вже у в'язниці за різні злочини й ФБІ арештувало їх в справі нападу на Рісела дня 17 серпня ц. р. В стежних листах за Райем ФБІ попереджує, що це дуже небезпечний тип, добре озброєний і рішений на все. Рай був членом правління Акме Дресс Компані в Мидвейл біля Пасейку.

ІМІҐРАЦІЙНІ ВЛАСТІ ВИЯСНЮЮТЬ СПРАВИ ВОЛКОВЦЯ ТА ІВАНЕНКО

Ню Йорк. — Минулого вівтірка, 18-го вересня, тут відбулася чергова конференція Дорадчого Комітету Добровільних Допомогових Аґенцій, що співпрацює з урядом в справах допомоги та переселення втікачів. Під час нарад, у яких наш ЗУАДКомітет репрезентував його президент д-р Вол. Ґалан, заторкнено теж голосну свого часу справу українського іміґранта Волковця, проти якого велася свого часу депортаційна справа за подання невірних особистих даних іміґраційним властям, та недавню справу п-ні Л. Т. Іваненко, якій окружний федеральний суд в Шикаґо признав право громадянства, не зважаючи на спротив іміґраційних властей, базований теж на факті подання невірних особистих даних іміґраційним властям. Обидві справи, Волковця і Іваненко, вів перед судом відомий наш громадянин, адв. Роман Смук. Відповідаючи на запит, представник Іміґраційної і Натуралізаційної Служби на вівтірковій конференції дав таке виснення:

Справа Волковця, що велась перед іміґраційними властями, була — можна б сказати — відкинена і вона пішла до іміґраційного Апеляційного Суду, де й „застрягла". Можна здогадуватися, що іміґраційні власті очікували з тією справою на переведення відповідного закону в Конґресі, що не пощастило досягнути на останній сесії, але що сподіються перевести в новому Конґресі. П-ні Іваненко не мала депортаційної справи, а тільки іміґраційно - натуралізаційні власті відкинули її аплікацію на громадянські папери, з уваги на те, що вона, зі страху перед насильною репатріяцією ще в Европі, подала про себе деякі неточні дані. Тим часом окружний федеральний суддя Перрі поступив уже в дусі дебатованого, але ще не схваленого в Конґресі законопроєкту, себто признав, що невірні особисті дані про себе подала п-ні Іваненко перед еміґрацією до Америки не тому, щоб добитись того переселення, яке вона могла законно дістати і подавши правдиві дані, а тільки на те, щоб захиститись перед загрозою насильної репатріяції за залізну заслону. Беручи це під увагу, федеральний окружний суддя признав їй право громадянства. Тому, що таких випадків є більше і що це рішення окружного федерального судді могло б мати силу прецеденсу тільки в тій окрузі та в індивідуальних випадках, іміґраційно - натуралізаційні власті зробили в цій справі відклик до Найвищого Апеляційного Суду, позитивне рішення якого, якщо б воно запало, могло б мати уже силу прецеденсу і для всіх інших подібних випадків та набрати загального значення.

Канцелярія ЗУАДКомітету звертає увагу заінтересованим, що в таких і подібних випадках вона завжди готова послужити їм своєю порадою.

ДОЛЛЕС ПРИБУВ ДО ЛОНДОНУ

Державний секретар ЗДА Джан Фостер Доллес, прибувши до Лондону, вітається перед приміщенням бюр британського уряду при 10 Довнінґ Ст., з британським прем'єром А. Іденом.

В Індонезії таврують міністра, що підписав комунікат у Москві

Якарта. — Внутрі індонезійського уряду та в публічній опінії сильну критику викликав совєтсько - індонезійський комунікат, проголошений у Москві наприкінці офіційних відвідин президента Сукарна. У тому комунікаті стверджувалось спільне становище СССР і Індонезії в справі роззброєння, у боротьбі проти колоніялізму й проти експериментальних вибухів ядрової зброї (в тому самому часі Совєти переводили нову чергу таких експериментальних вибухів!) та проти існуючих (очевидно — тільки західніх, чи під проводом західніх держав) військово - політичних союзів. Частина індонезійської преси гостро заатакувала міністра закордонних справ д-ра Абдульґані за підписання такого комунікату, який, мовляв, суперечить основній тезі індонезійської закордонної політики про її невтралізм. В голосах критики пригадано, що після відвідин президента Сукарна в Америці не проголошено ніякого політичного комунікату про спільноту цілей індонезійської закордонної політики й політики Заходу.

Ком. Китай хвалиться своєю військовою силою

Пейпінґ. — Комуно-китайський маршал Пенґ Теґ-хуай виголосив на 8-му конґресі комуно-китайської партії велику промову, в якій говорив однаково про „роззброєння", як і про розбудування комуністичних збройних сил до стану великої бездатности. Комуністична армія — казав маршал — буцім-то має тепер на 2,700,000 вояків менше, як мала у 1949 році. Чисельного стану цих збройних сил не подано, але західні фахівці вираховують, що китайські комуністи мають тепер під зброєю 2,647,000 вояків, з чого два і пів мільйона в суходільній армії, а решту в морській фльоті і летунстві. Комуно - китайський маршал хвалився, що коли раніше китайська збройна сила полягала виключно у піхоті, то тепер вона поділена на 5 командних складів: армії, фльоти, летунства, протилетунських з'єднань і „публічної безпеки", себто поліції. 31 дивізія і 8 полків буцім-то переведено від 1949 року до промислу, здемобілізувавши їх. Ціллю комуно-китайської армії є — за словами її маршала — „боронити Китай і його соціялістичного будівництва та бути готовою визволити Тайван (Формозу) у кожному часі". Комуно-китайський маршал особливо підкреслював єформування сильного власного воєнного летунства, якого раніше зовсім не було.

Золоте Побережжя стане самостійною державою

Лондон. — Англійська колонія над Ґвінейською затокою на африканському континенті Золоте Побережжя — стане від 6 березня наступного року самостійною державою в рямцях Британського Коммонвелту — проголосив офіційно англійський уряд. Коммонвелт буде репрезентований в новій державі муринів генеральним губернатором, але, зрештою, та держава, яка прийме назву „Гана", перейме всю відповідальність за свої внутрішні, закордонні й військові справи. Вже в травні ц. р. англійський міністер колоній Леннокс-Бойд заявив, що плебісцит вирішить майбутній правно-політичний характер Золотого Побережжя. Такий плебісцит відбувся в липні ц. р. і тамошня народна партія здобула більшість двох третин мандатів. У місцевому парляменті всіми 72 голосами проти 0 прийнято ухвалу про державну самостійність; парлямент складається там із 104 послів, однак опозиція, яка постала у ході дебат над конституцією, збойкотувала вибори. Опозиція хоче внутрішньої федеративної системи, а керівна партія змагає до сцентралізування влади.

Українці на конференції для справ громадянства

Вашингтон. — У днях 17—19 вересня тут в готелі Статлер відбулася 11-та з черги Конференція для справ громадянства, в якій взяло участь кругло 1.000 делеґатів, що репрезентували понад 600 громадських, суспільних, релігійних та інших груп з усіх стейтів країни. Між делеґатами було теж трьох українців: д-р М. Ценко з Филаделфії, п. А. Батюк зі Скрентону і п. С. Скубік з Вашингтону. Конференція відбувала свої наради в 9 комісіях, в 5 з яких працювали українці. Моттом цьогорічної конференції було: „Голосуючі громадяни". У кінцевій програмі українка Ярослава Сахно, учениця середньої школи, яка здобула нагороду в написанні ессею та про що було вже окреме повідомлення, мала відчитати свій ессей на тему: „Америка — світло надії".

ЛОНДОНСЬКА КОНФЕРЕНЦІЯ ПРО СУЕЗ ПІД ЗНАКОМ НЕПЕВНОСТИ

НЕХІТЬ СЕРЕД ПОВАЖНОЇ ЧАСТИНИ УЧАСНИКІВ ПРОТИ ПЛЯНУ ОРГАНІЗАЦІЇ КОРИСТУВАЧІВ КАНАЛУ. — ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР ДОЛЛЕС НАМАГАЄТЬСЯ ЗБЕРЕГТИ ЄДИНИЙ ФРОНТ 18-ти ДЕРЖАВ. — НА СУЕЗЬКОМУ КАНАЛІ — НОРМАЛЬНИЙ РУХ КОРАБЛІВ

Лондон. — Напередодні другої Лондонської конференції у справі Суезького каналу, що мала розпочатись в середу 19 вересня ц. р., доля проєкту, приписуваного державному секретареві Доллесові, про покликання до життя окремої організації користувачів Суезького каналу для самостійного переводження кораблів по Суезькому каналі, з власними лоцманами й інкасуванням оплат за користування каналом, — доля цього проєкту стояла під знаком запиту. Державний секретар Доллес, англійський прем'єр Іден, міністер закордонних справ Англії Селвайн Ллойд і французький міністер закордонних справ Християн Піно нараджувались у вівторок над устійненням спільної лінії. Іран і Еспанія заповіли свою виразну опозицію проти згаданого проєкту, вбачаючи в ньому небезпеку або війни, або, щонайменше, бойкоту Суезького каналу й економічної війни проти Єгипту, а разом із ними напевне піде й Пакістан. Також Італія, дбайлива за свої добрі зв'язки з арабським світом, Західня Німеччина, яка саме почала розбудовувати впливи свого промислу й торгівлі на Середньому Сході, та скандинавські держави ставляться до того проєкту дуже холодно. Державному секретареві Доллесові залежить — пишуть часописи, щоб не розпався фронт 18-ти держав, репрезентованих на Лондонській конференції і щоб у будь-якій дальшій акції в справі Суезького каналу брали участь також азійські держави, бо інакше настав би виразний поділ поміж „західніми" і „східніми" країнами. Тому Доллес, який має реферувати плян організації користувачів каналу, буцім-то не настоюватиме на прийняття того пляну в його первісній версії, а зате буде готов прийняті всякі його доповнення і зміни, зголошені від опозиції. Тим часом єгипетський міністер закордонних справ викликав до себе представників усіх 18-ти держав, що заступлені на Лондонській конференції, і ще раз заявив їм, що Єгипет рішуче противиться організації користувачів Суезького каналу і не буде з нею співпрацювати. Сам Нассер знову конферував з репрезентантом індійського прем'єра Неру, Крішною Меноном, який залишається в Каїро на час тривання Лондонської конференції, а поїде туди щойно потім, буцім-то з якимись компромісовими пропозиціями від Нассера.

На самому Суезькому каналі — спокій. Голова єгипетського управління каналом, полковник Пахмуд Юніс, заявив на спеціяльно скликаній пресовій конференції, що перейшла вже успішно криза, яка настала була в п'ятницю, коли лоцмани й персонал знаціоналізованої Компанії Суезького Каналу масово покинули працю, і що єгипетська адміністрація Суезького каналу може надалі без ніяких перепон переводити каналом всі кораблі, які появляться на його північному чи південному виході. Правда, полк. Юні відмовився сказати, скільки лоцманів працює тепер в [illegible] ж його єгип[illegible] ли я- [illegible] і за- [illegible] лоцма- [illegible] ької [illegible] Юні відповів: „хай спробує". Збори Арабської Ліґи, до якої належать 9 арабських держав, знову заявили повну солідарність з Єгиптом, проте — як впевняють обсерватори в Каїро — різні арабські держави, нарівні з Індією, натискають на Нассера, щоб він показав себе більш компромісовим, аніж був досі. На Лондонській конференції мають теж розглядати одночасно звідомлення австралійського прем'єра Мензіса про його невдачні переговори з Нассером у Каїро, як і пропозицію Нассера, щоб скликати ширшу конференцію коло 40 держав для ревізії Константинопільської конвенції про Суез з 1888 року. Доллес заповів, що сподівається вернутись до ЗДА в суботу цього тижня.

В Західній Німеччині обов'язуватиме 1-річна військова служба

Бонн. — Пресовий шеф при західньо - німецькому уряді фон Екгард повідомив, що прийнято постанову, щоб служба в західньо - німецькій армії тривала засадничо 12 місяців. В офіційній публікації християнсько - демократичної партії Аденауера сказано, що уряд прихилився до арґументів Ришарда Єгера, голови військової комісії в німецькому Райхстаґу, а саме, щоб служба в піхоті, артилерії й інжинерському корпусі тривала 12 місяців, зате вишкіл у спеціяльних технічних частинах тривав найменше 18 місяців. Компроміс в цій справі облегшить переведення закону про рекрутацію, який безвартісний до того часу, поки невідомий термін активної військової служби і перебування в резерві, бо відповідно до того терміну мусять бути складені всі правильники вишколу. Командування НАТО поручало 18-місячний військовий вишкіл. Прийняття 12-місячного терміну облегшить ситуацію уряду Аденауера, атакованого соціялістами за ніби-то слухання „приказів" від НАТО.

В СВІТІ

● **Сирія** повернула до Ізраїлю двох інженерів, спеціялістів іриґаційних робіт, що їх три дні тому схопила були араби, знищивши перед тим їхнє авто і мірничі прилади. Вони оповідають, що араби їх побили й попитовхами переганяли через кордон до Сирії, але потім вояки реґулярної сирійської армії поводились з ними пристойно.

● **Анастас Мікоян** репрезентував совєтський уряд на 8-му конґресі комуно-китайської партії в Пейпінґу. У своїй промові він говорив про „незрівняну в історії світу приязнь двох великих народів" і обіцяв допомогу СССР, щоб піднести Китай зі стану технічно - промислової відсталости до „найвищих висот технічної досконалости".

● **В Альжирі,** на захід від Орану, циклон навістив надбережні околиці, спричинивши смерть кількадесятьох та поранення кількох сот осіб і великі шкоди на полях і у виноградниках. Надзвичайної сили вихор зіштовхнув військове 3-тонове вантажне авта враз з людьми у провалля. Центром найбільшої сили циклону було місто Намур. Докладної кількости людських жертв ще не підраховано, але є між ними як араби, так і французькі вояки.

● **У Швайцарії** піднеслись критичні голоси проти користання з американської фінансової і технічної допомоги при будуванні атомового реактора для добування атомової енерґії для мирних цілей. Деякі швайцарці, відомі з своєї тенденції жити з усіми в згоді, бояться, щоб така співпраця з Америкою не кинула тіні на традиційну швайцарську невтральність. ЗДА зобов'язались дати Швайцарії 200 кіло урану і розкрити деякі атомові таємниці.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Acepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПІДСУМКИ І ВИСНОВКИ

Ювілейні святкування з приводу сторіччя з дня народин великого сина України — поета, повістяра і драматурга, вченого і громадського та політичного діяча — Івана Франка, що під їх знаком проходив місяць серпень, минають і сьогодні можна вже зробити деякі підсумки відзначення цієї великої річниці.

Проходили ці святкування у вільному світі в місяці серпні і свого завершення досягли дня 15 серпня, в день народин Івана Франка, встановлений усіма дотеперішніми біографами поета (В. Сімовичем, М. Зеровим та іншими) згідно з його ж заподаннями (3 серпня старого стилю, або 15 серпня нового стилю). За залізною заслоною, під совєтським і сателітськими режимами, цю дату сторіччя з дня народин Франка відзначувано дня 27 серпня, на підставі спогаду Франкового сина Тараса, того, до речі, що в своїй супер-льояльності до Москви і кремлівських можновладців не завагався проголосити московкою свою матір, що її його батько узяв як українку і завжди називав українкою...

Коли брати до уваги кількість — процентове відношення видань, публікацій, чисел газет і журналів, присвячених Франкові, до кількости українського населення, то першенство у відзначуванні Франкового сторіччя треба признати цілком об'єктивно і справедливо за тим мільйоном чи двома українців, що розсіяні по всьому світу по цей бік залізної заслони. Українська еміґрантська „Книгоспілка" реалізує 20-томове видання творів Івана Франка. НТШ присвятило Франкові дві наукові конференції — в Сарселі і в Ню Йорку, що їм ні змістом, ні рівнем не змогла дорівняти офіційна підсовєтська Академія Наук УССР, і це ж Товариство видало великий том вибраних творів Франка і готує разом із Редакцією „Свободи" велику книгу праць і статтей, з вільним, вірним і правдивим розглядом і творчости, і особистости великого Каменяра. Крім згаданих публікацій появилася або й готується до друку ще ціла низка праць і збірників, присвячених Франкові та видань його творів. У зв'язку із сторіччям з дня народин Франка відбулося в ЗДА, в Канаді та в інших країнах світу безліч концертів, академій, маніфестацій тощо. Та й коли порівняти франківські числа американської „Свободи" й підсовєтської „Радянської України", то остання — часопис, що видається для 41 мільйона українців під совєтами — присвятила цій річниці 4-сторінкове число з сімома статтями та кількома новинками, в той час, як „Свобода" видала ювілейне число на 8 сторінок друку із 16 статтями та багатим іншим матеріялом — віршами, уривками з Франкових творів, новинками тощо.

З другого боку, коли взяти самий зміст виданих під совєтським режимом з приводу цього сторіччя і присвячених Франкові праць, то перше, що кидається в очі — це ті акробатичні зусилля і просто сміховинні намагання спрепарувати Франка, спотворити його творчість й особистість, промовчуючи все, що невигідне, все, що могло б хоч трохи вирватися з комуністичного шаблььону. З Франка зроблено марксиста і предтечу комунізму, яким він ніколи не був, світогляд його обмежено, і то в наукових працях, тільки до світогляду його молодечих років, коли він починав захоплюватися науковим реалізмом і деякими ідеями соціялізму. З Франкової публіцистичної і наукової творчости вилучено дбайливо й акуратно усе, де він проголошував ідеал національної самостійности (як, напр., стаття „Поза межами можливого" — 1900 р.) і з поетичної творчости не тільки такі видатні твори, як „Не пора, не пора", „Розвивайся ти, високий дубе", але й навіть більшість „Жидівських мелодій" (чи не тому, що в них Франко натавровує намагання „Пригнути жидів, покорити, ви раді б під ваші права, їх мову й закон розорити"...). В усіх же статтях і біографіях непримиренний Франко представлений підлесливо й огидливо аж до нудоти... найщирішим, заприсяженим другом російського народу, який поза Росією і її культурою не знав нічого більше.

Такий стан речей в поневоленій Москвою Україні накладає на українців у вільному світі обов'язок не залишати діла, початого ювілейним відзначуванням Франкового сторіччя. Треба докласти і праці і зусиль, щоб з одного боку очистити Франка з усіх пофальшувань, що ними спотворено його творчість і зневажено його пам'ять, і з другого — щоб зберегти і показати майбутнім українським поколінням і світові Франка таким, яким він був — гуманною людиною, борцем за людські і національні права і патріотом української землі.

ФАНТАЗІЇ І ФАКТИ

„Свобода" не любить полемізувати з іншими газетами. Це тому, що кожна така полеміка, в нашому розумінні, в більшій чи меншій мірі суперечить одній із головних чотирьох свобід — свободі слова, ґарантованій нам Конституцією. Ми можемо не погоджуватись з думкою автора чи становищем газети і ми маємо повну і нічим не обмежену свободу висловити іншу думку та зайняти інше становище, але до свободи преси і слова не належить лайка на когось іншого за те, що він має іншу думку чи займає інше становище.

Інша справа, коли якийсь автор чи якась газета перекручують факти, чи подають фантастичні вигадки за факти. Тут уже мається до діла не з думкою чи становищем автора або газети, але з правдою, мається до діла із свідомим чи несвідомим впроваджуванням в блуд публічної опінії, отже мається до діла із яскравим зловживанням свободи слова і преси, що є не тільки шкідливим, але й небезпечним для кожного, включно з тим, хто таку неправду поширює.

У цьому конкретному випадку мова про нашу нюйоркську сусідку: „Новое Русское Слово", її редактора п. М. Вейнбавма та його статтю „На різні теми" про Л. Л. Ніколаєвського і його „успіхи" в Республіканській партії, надруковану у виданні того щоденника з 29-го серпня.

На цю тему у „Свободі" з 13-го вересня забирав уже слово п. В. С-ко, трактуючи справу більше на весело, бо так вона і виглядає. На цьому ми думали й обмежитись. Все ж таки в останньому ми одержали ще копію заяви голови УКК, проф. Лева Добрянського, пересланої до Редакції „НРС", і це радше дораджувало б приглянутись справі ближче та виразніше вказати на плутанину фактів і фантазій, яка могла б бути подиктована всілякими мотивами і мати всілякі цілі.

Насамперед про заяву професора Добрянського, яка — як посередньо довідуємось — була апробована директором Відділу Національностей в Крайовому Комітеті Республіканської партії, що — зрештою — виходить і з її змісту. Голова УКК у своїй заяві з 7-го вересня, скерованій „до Редактора Нового Русского Слова", стверджує:

„Стаття „На різні теми: Л. Л. Ніколаєвский", написана п. М. Вейнбавмом у виданні „Нового Русского Слова" з 29-го серпня, є справді джерелом розваги і її можна тільки означити, як жалюгідний витвір фантазії і фікції. Побожні бажання збоку автора навряд чи заслуговують на те, щоб їх довше коментувати. Меморіял бо, на якого покликається стаття, ніколи не був переданий, а інші припускальні ситуації є виразним плодом авторової уяви. Якщо б хто був настільки цікавий, щоб перевірити зварену п. Вейнбавмом версію, той за правдою справи потребує тільки звернутись до директора Відділу Національностей Республіканського Крайового Комітету".

Очевидно, що можна б піти за порадою проф. Добрянського і перейти до порядку денного над тими фантазіями „НРС". Все ж таки друга порада, себто, щоб „зварену версію" перевірити, є таки дуже на місці і вимагає довших вияснень. Велика шкода, що автор оспорюваної статті і редактор газети, в якій вона була надрукована, не має доброго звичаю перевіряти версії, ще поки він їх друкує, бо тоді, думаємо, він їх не друкував би, щонайменше не друкував би їх, як факти, і заощадив би нам не дуже то приємного обов'язку доказувати фантазії другої газети, хай і опозиційної.

Що ж виявляє перевірка фактичного стану?

1. Ред. Вейнбавм, завваживши на початку, що „ ‚Новое Русское Слово' завжди радо повідомляє про успіхи руських в Америці", пише, що: „Сейчас, однако, считаю нужным указать на достижение, имеющее большое общественно-политическое значение. — Думаю, что русским в Америке следует знать о выступлении Л. Л. Николаевского в связи с подготовкой и проведением Республиканского Конвента в Сан-Франциско".

Це є фантазія, а перевірений факт виглядає так:

У зв'язку з підготовою Республіканської конвенції п. Ніколаєвський у Вашингтоні погодився в цілості із заявою в справах американської закордонної політики, яку склав усно д-р Л. Добрянський перед сенатором Бушом та іншими заінтересованими підготовою партійної плятформи. В цю заяву проф. Добрянського була включена також і вимога визволення та незалежности України. Тим часом п. Вейнбавм твердить, що „когда на одном из заседаний комитета национальностей украинцы - галичане предложили внести в республиканскую платформу пункт о признании независимости Украины, они натолкнулись на решительные возражения со стороны Л. Л. Николаевского", який, мовляв, „доказывал, что ни Соединенным Штатам, ни Республиканской Партии не следует вмешиваться во внутренние дела России". У Сан Франсіско п. Ніколаєвський висловив повну згідливість із заявою, яку склав директор Відділу Національностей, п. Алберт Герман, і яка теж ставить вимогу незалежности всіх націй, включно з Україною, згідно з американською Деклярацією Незалежности. Оригінальний текст заяви п. Германа був м. ін. надрукований в нашому англомовному „Українському Тижневику" у виданні з 18-го серпня. Під час переслухань перед республіканською Резолюційною Комісією, п. Ніколаєвський фактично просив допомоги від членів делеґації УКК, прохаючи м. ін. у п. Пізнака дозволу використати частину його заяви в справах іміґрації у свідченнях перед очолюваною сен. Дірксеном комісією громадянських прав та іміґрації, як теж при всіх інших нагодах п. Ніколаєвський намагався приставати з делеґацією УКК, головно з уваги на її широкі зв'язки та її активність.

(Закінчення на стор. 3-ій)

БОРОТЬБА ЗА ГОЛОСИ В ПІВДЕННИХ СТЕЙТАХ

Цьогорічна виборча кампанія вже в повному ході, бо обидві партії закінчили вступну підготовну працю і заповідають таку завзяту боротьбу, якої вже довгий час не було. Республіканці устійнили плян виборчої кампанії на пікніку, що відбувся на фармі Айзенгавера в Ґеттисбурґу, Па., а демократичні кандидати на президента і віце-президента, Адлей Е. Стівенсон і сенатор Естес Кіфовер, закінчили окружні конференції, і тепер почали офіційну виборчу кампанію в Гаррисбурґу, Па.

Крім відомих загальнокрайових виборчих проблем, про які говорять представники обох партій, на Півдні ЗДА існують ще окремі проблеми, які можуть мати вплив на те, хто вийде переможцем в цьогорічних виборчих змаганнях. До цих проблем належать справа скасування окремих шкіл для дітей кольорового населення та криза в текстильному промислі, яку спричинив імпорт набагато дешевших текстильних товарів із Японії.

Щоб бути вибраним на президента, треба мати 266 електорських голосів — з усіх 531. В попередніх виборах Айзенгаверові вдалося здобути 57 електорських голосів з таких чотирьох південних стейтів: Вірджінія, Флорида, Теннессі і Тексас. Це був великий успіх республіканців, бо південні стейти вважалося за одноцілу демократичну твердиню. Цього року Айзенгаверові й республіканцям важко буде повторити такий вилім в цій демократичній фортеці, бо ситуація змінилася в їх некористь.

І так, у Вірджінії до перемоги Айзенгавера причинився впливовий в тому стейті сенатор Геррі Ф. Бирд, який, будучи демократом і не погоджуючись з надто ліберальною програмою Стівенсона, збунтувався в 1952 році проти партійного крайового проводу і голосував із усією групою електорів за Айзенгавера. Тепер цей сенатор назвав заяву Айзенгавера про оборону громадянських прав „кричущою несправедливістю". Приятелі Бирда заявляють, що існує дуже мала правдоподібність, щоб сенатор і цього року підтримував Айзенгавера.

На Флориді ті люди, які допомагали республіканцям в 1952 році, залишили відповідальні становища в партійній демократичній організації. Внаслідок цього республіканці мусять підсилити виборчу кампанію в тому стейті, щоб знову здобути електорські голоси, бо демократи докладають усіх зусиль, щоб Флорида голосувала восени цього року за них.

Не корисна ситуація для республіканців і в Тексасі. У 1952 році губернатор цього стейту Аллан Шіверс підтримував Айзенгавера, бо вважав Стівенсона за гіршого кандидата. Тепер впливи Шіверса зменшилися, бо його каденція закінчується, а демократичний сенатор Прайс Деніел, який кандидує на становище губернатора, не піде за Айзенгавером, як це він був зробив в 1952 році.

Не добре стоять республіканці і в стейті Теннессі. В 1952 році електори цього стейту підтримали Айзенгавера, бо цей стейт завжди голосує за республіканця, коли республіканський кандидат перемагає в загальнодержавному маштабі (1920, 1928 роках). Однак, цього року на становище віце-президента кандидує мешканець Теннессі — сенатор Естес Кіфовер, і тому дуже правдоподібно, що виборці виявлять до свого земляка деяку симпатію, хоч назагал в південних стейтах не люблять Кіфовера за його прихильне становище до скасування окремих шкіл для кольорових дітей і за його лібералізм.

У 1952 році губернатор Південної Каролайни Джеймс Ф. Бирнес підтримував Айзенгавера. Теперішній губернатор Джордж Белл Тіммерман завзятий прихильник Стівенсона та Кіфовера.

В інших південних стейтах — Джорджії, Алабамі, Північній Каролайні, Міссіссіппі і Луїзуяні — демократи підтримують беззастережно демократичний виборчий список Стівенсона-Кіфовера.

Крім цих, сказати б, персональних причин, на можливість перемоги демократів на Півдні можуть мати вплив ще й ті виборчі гасла, які південні демократи виставлять проти беспубліканців. Сюди належать гасло проти скасування окремих шкіл для негритянських дітей та гасло про підвищення мита на дешеві японські текстильні товари.

Південь ЗДА противиться об'єднанню шкіл згідно з зарядженням Найвищого Суду ЗДА. Віце-президент Ричард М. Ніксон у своїй заяві з 13-го лютого ц. р. назвав головного суддю Ірла Воррена „великим республіканським суддею". Президент Айзенгавер підтримує рішення цього суду. Демократи в цій справі займають, можна б сказати, коньюнктуральне становище. Стівенсон під час правиборчої кампанії склав був у цій справі таку заяву, за яку пані Ф. Д. Рузвелт, що є за повне об'єднання шкіл, мусіла зганити його. Пізніше Стівенсон злагіднив своє становище в дусі інтеґрації шкіл, коли проти нього виступили також і негритянські виборці в Каліфорнії, а тепер домагається, щоб президент Айзенгавер активно виступив проти тих, хто порушує закони і противиться об'єднанню шкіл.

Мешканці обох Каролайн, Джорджії і Алабами невдоволені з уряду Айзенгавера, який не хоче збільшити мита на текстильні японські товари і таким чином допомогти домашньому текстильному промислові.

Якщо в цьогорічних виборах південні стейти підуть одним демократичним фронтом, то республіканці мусять добре подбати про те, щоб здобути більшість для Айзенгавера на конвенції електорів, де для перемоги потрібно мати 266 електорських голосів, бо самі південні стейти дали б тоді Стівенсонові 128 голосів. Але пригадаймо й те, у 1952 році Айзенгавер мав 442 голоси, а Стівенсон тільки — 89!

„РОЗВІНЧУВАЛЬНІ" НАСЛІДКИ В ІТАЛІЇ

Що діється в соціялістичному таборі в Італії — це, здавалось би, далека нам і зовсім нецікава справа. Але, придивившись ближче, бачимо, що ця справа дуже близько заторкує і внутрішньосовєтські відносини, і впливи міжнародного комунізму у світі, і шанси західньо-европейської демократії, отож цікава також і нам. Пригадати б лише, що комуністична партія в Італії — це друга після французької найсильніша комуністична фортеця в Західній Европі і друга, після християнсько-демократичної, найсильніша партія в самій Італії. Очевидно, що Італія самим своїм географічним положенням має величезне значення для долі всього середземноморського обширу, отже тим самим і для всієї Західньої та Південної Европи, то з її внутрішньополітичною ситуацією тісно пов'язані й її закордонна політика і взагалі її місце у міжнародному світі.

Це були ті політичні причини, які наказували Америці так близько зацікавитись економікою Італії і поспішити з такою видатною їй допомогою, яка не припиняться по нинішній день. За минулий фіскальний рік Італія дістала від ЗДА позиками 45 мільйонів долярів і допомогами 67 мільйонів долярів. Амбасадорська станиця пані Клер Бут Люс у Римі належить до найважливіших, що їх мають З'єдинені Державя у широкому світі. Це становище надзвичайно делікатне, бо комуністи чигають на кожний її крок, кожне слово, щоб доказувати свою давню демагогічну тезу, що „американські капіталісти й імперіялісти" втручаються у внутрішні справи Італії і диктують її зовнішню політику. Але, її коротка з-перед двох років заява про те, що Америка буде примушена відкликати свої замовлення у опанованих комуністами італійських фабриках (напр., на зброю, що її постачають ЗДА італійській армії у формі допомоги чи позики), — мала позитивні наслідки, бо таки змусила багатьох робітників, не так фанатичних комуністів, як їх безвольних поплентачів, призадуматись над політично-господарським реалізмом і доцільністю наражати свою екзистенцію для комуністичних цілей. Але комуністи в Італії — потуга. У парляментарних виборах 8 червня 1953 року вони здобули на свій список 6,122.638 голосів, себто 22,6% всіх відданих голосів. Ця страхітлива цифра тим небезпечніша, що в Італії комуністична партія розбудувала власний промисл та торгівлю і займається фінансово-торговельними операціями, які прибільшують їй щорічно величезні, від Москви незалежні, фонди.

Ситуація в Італії була, а подекуди все ще є тим грізніша, що соціялістична партія, в усіх інших країнах ворожа комуністам (у Франції, Англії, Німеччині, в скандинавських країнах, в Бельгії і Голляндії), в Італії йшла фактично до 1947 року по комуністичній лінії, а від того року сприяє комуністам більшістю своїх рядів. Власне на тлі відношення до комунізму та фактичного підпорядкування себе комуністам стався в соціялістичній партії у 1947 році розкол: більшість, яка розпоряджає коло 3,500.000 голосів, пішла за своїм дотеперішнім партійним лідером Пієтро Ненні, залишаючись під давньою назвою Соціялістичної партії в так званому „союзі дії" з комуністами, — а меншість, яка розпоряджає коло 1,500.000 голосів, створила нову партію Демократично-соціялістичну під головуванням Джузеппе Сараґата. Ліва партія Ненні йшла по комуністичній лінії на 100% в зовнішньополітичних справах: громила союз Італії з Заходом та її приналежність до НАТО, плюгавила „американських паліїв війни", домагалась проголошення „невтральности", як бази закордонної політики. Ненні, нагороджений сталінською премією „миру", був у Москві шанованим і гонорованим гостем, мав диктаторський голос у своїй партії і був найвірнішим і найближчим союзником диктатора Пальміра Толіятті, першого секретаря італійської комуністичної партії.

Ця ідилія ввірвалась від голосного 20-го з'їзду компартії СССР. Промова Хрущова з ревеляціями про злочини Сталіна супроти власних московських та інтернаціональних партійців і все безглуздя його системи терору, підозр і доносництва — була громом з ясного неба для італійських комуністів і союзних з ними лівих соціялістів. Коли навіть Толіятті дозволив собі критикувати Хрущова, то Ненні опинився вже в зовсім незручній ситуації, як партнер такого союзника. І коли Толіятті, після словесної полеміки з Москвою підпорядкувався її „новій лінії", то Ненні не захотів цього. Правда, дехто твердить, що хрущовський виступ і вся розвінчувальна скандалістика — це був тільки вичікуваний претекст для Ненні, який вже довший час носився з думками відірватись від комуністів. Ненні, мовляв, давно вже був переконаний, що його спілка з комуністами унеможливлює йому стати міністром і взагалі впливати на державну політику, як член уряду.

І ось протягом тижнів італійська й західня преса повна вісток про переговори між правими соціялістами Сараґата й лівими Ненні. „Сам" Морґан Філіппс, англійський голова Соціялістичного Інтернаціоналу (ще недавно — Другого) просив секретаря цієї організації, французького сенатора Пієра Комена поїхати особисто до Риму й посередничати між цими двома італійськими соціялістичними провідниками. Комен закінчив свою місію здобувши від Ненні на письмі його умови для об'єднання двох крил соціялістичної партії. Комен визнав ці умови „доброю базою для дальших переговорів", дармащо багато дечого в них дуже не сподобалось партійним колеґам Ненні, а дещо інше викликало поважні сумніви серед прибічників Сараґата. Ненні, наприклад, зажадав, щоб, не домагаючись виступлення Італії з НАТО, проголошена була засада соціялістів в закордонній політиці — „оборона сил миру у світі", що є дуже гнучкою формулою, якою послуговується і Москва і Пейпінґ; так само вимога, щоб самостійні право-соціялістичні робітничі організації зліквідувались і вернулись до опанованої комуністами Генеральної Конфедерації Праці, під покришкою, що федерація мусить стати „відполітизована", викликає острах, чи в практиці не розплинуться зорганізовані антикомуністичні робітничі клітини в користь комуністів. Але Ненні, напр., виступає проти Нассера, підтримуючи становище Англії і Франції. Очевидним великим ударом для комуністів стало б розв'язання „акції дії", себто виборчого союзу Толіятті-Ненні: коли б навіть не вся ліво-соціялістична партія пішла за Ненні і сполучилась з правими соціялістами Сараґата, щоб піти до виборів з незалежним соціялістичним списком без союзу з комуністами, то все ж комуністи втратять при найближчих виборах буквально мільйони голосів. А це був би також великий удар для Москви.

Ольга Мак

ЛОБО

(Оповідання з бразилійського життя)

(4)

Звичайно, не було воно так легко, і бідне сотворіння вищало несвоїм голосом, поки ми промивали йому рану горілкою і зашивали грубою голкою. Але за яких півгодини операція скінчилася — і ми всі трохи з полегшею зідхнули.

— Готово! — сказала вдоволено Елзіра і витягнула закривавлену нитку з голки. — Тепер пильнуй його добре — і виходиться. Потім, коли рана зростеться — порозрізаєш нитки і повитягаєш, але обережно, знаєш?.. І — і! Мені вже не вперше тварин зашивати...

Признаюся, я з певним захопленням дивився на Елзіру і відчував, як в серці моєму обізвалося щось давнє і забуте. Ця русява, блакитноока, сильна жінка, з яскравими, немов штучними, рум'янцями і спритними руками мені далі подобалася. Від неї пашіло енерґією й жаром, як від льокомотиви, дармащо льокомотиви — чорні, а Елзіра була біла, як головка щойно зрізаного каляфіору...

— Ну, — сказала вона на кінець, обтираючи руки об фартух і поправляючи хустину, — я з твоїм псом тут, а наладований віз стоїть, і коня нема. Тому наймитові треба розбити пику, щоб пильнував своїх обов'язків!. До побачення!

— До побачення, Елзіро. Дякую тобі...

— Ет, нема за що...

Вона вже вийшла за фіртку, як мені спало на думку, що я занадто холодно висловив свою подяку і за її турботу про мене (це ж вона, побачивши кривавий слід, подумала, що зі мною сталося нещастя) і за поміч моєму песикові, що треба було б ще щось сказати з чемности, бо ж, як-не-як, ми були давні знайомі. І я гукнув:

— Слухай, Елзіро!..

— А що? — живо обернулася вона.

— Чи... Чи то серед італійців є багато бльондинів? — не знайшовши нічого відповіднішого, спитав я, бо пригадав, що мати Елзіри була італійкою і що Елзіра вдалася в неї.

— Але що за дурне питання! — розсердилася Елзіра, і її яскраві рум'янці стали ще яскравіші. — Ти, Антоніо, завжди був найбільшим ослом у світі!..

Обернулася і спішною ходою подалася геть.

— Сама ти ослиця! — прошептав я крізь затиснені зуби, лихий, що мій добрий намір скінчився так жалюгідно. — Я до тебе з сердечністю, а ти вже подумала не знати що...

* * *

Раніше я б ніколи не повірив, що можна стільки уваги приділити приблудному псові. Але я упадав коло нього, як коло дитини, напував теплим молоком, пестив, по кілька разів денно підмощував йому постіль, а вночі, коли було холодно, брав до себе під ковдру. І за тиждень мій песик вилизався та поволі став лазити. А через місяць він уже ходив по цілому подвір'ю за мною крок-у-крок, з цікавістю приглядаючись до кожного мого руху. А ще через місяць гасав з веселим гавкотом по цілій шакарі, немов би й не зазнав ніколи такої тяжкої пригоди.

Я його прозвав Лобом-Вовком, бо ж він був справжнім вівчуром і відразу почав проявляти високі прикмети своєї раси. Чуйний надзвичайно, второпний навдивовижу і сильний просто неймовірно, Лобо став дуже корисним для мене товаришем. Було скажеш:

— Лобо, піди но вижени курку! Курку! Он, на грядці порпається...

І Лобо кидався на грядки, виполохував курку, а тоді вертався до мене, щасливий і гордий.

Або:

— Лобо, де це наші кози, не знаєш? Кози! Піди но пошукай...

Лобо задирав хвоста, шугав кудись у кущі і незабаром енерґійним гавканням давав мені знати, що знайшов те, по що його посилали.

Трохи для забави, а почасти й з потреби обмінятися з кимсь словом, я говорив з Лобом, як з людиною, і він прекрасно мене розумів. Коли мені було сумно, Лобо клав свою голову мені на коліна, дивився мені в очі й тяжко зідхав. Коли ж у мене був веселий настрій, Лобо ще й підсилював його різними собачими жартами. При тому не обходилося, звичайно, і без збитків, і за це я на нього кричав. Розумієте самі, що, коли пес погризе вам черевика, заховає в кущах шкарпетки, або стягне з плота і закопає в землю з таким трудом випрані підштанці, то на нього треба накричати. Але Лобо, впіймавшись на шкоді, умів зробити таку винувату й дурнувату міну, так покірно давав на знак перепрошення лапу, що мене ці збитки більше смішили, як гнівили.

Взагалі від того часу, як з'явився Лобо, моє життя змінилося. Прокидаючись ранком, я вже мав до кого сказати „добрий день!", а Лобо на привітання подавав мені лапу. Потім ми обидва йшли доїти кози, годувати кури і працювати в городі. Перед вечором ходили збирати яйця, і Лобо часто вишукував гнізда, що їх робили хитрі кури по хащах. З Лобом мені скоріше збігав час, легше й веселіше йшла робота, так що я непомітно для себе самого поробив багато такого, чого ніколи не думав робити. Інколи, заражений Лобовою легковажністю, я й собі починав пустувати, як малий хлопець. І тоді ми обидва, вчепившись за подертий мішок або стару мітлу, ганяли з реготом і гавканням довкола хати, викликаючи такою недостойною поведінкою іронічні погляди кіз та обурене кудкудакання курей.

Коротко кажучи, тепер я мав помічника, сторожа, приятеля і розраду — все в одній постаті Лоба. Вибираючись до міста, я був спокійний, що ніхто не зайде на подвір'я і не зробить мені ніякої шкоди. Вертаючись, я радів, знаючи, що хтось мене з нетерплячкою чекає, що вибіжить мене зустрічати і буде тішитись моїм поворотом. І справді, вже вийшовши на один горб, я бачив за кілометр на другому горбі чорну цятку. Ця цятка раптом ворушилася і пускалася мені назустріч. Вона збільшувалася, ставала така, як щур, потім, як кіт, і нарешті, повний бурхливої радости, Лобо кидався мені на груди і мало не валив з ніг.

— Що нового, Лобо? — питав я. — Все гаразд? А я маю для тебе щось смачне. Ах, коли б ти знав, яке то смачне!..

(Продовження буде).

ФАНТАЗІЇ І ФАКТИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

2. П. Вейнбавм далі твердить, що п. Л. Л. Ніколаевський швидко звернув на себе увагу Крайового Республіканського Комітету у Вашингтоні, „в котором ему приходилось нередко выступать по вопросам эмиграции и американской политики в отношении России".

Це — фантазія, а перевірений факт такий:

Не було не тільки частої, але й жадної нагоди на будь-який персональний виступ п. Л. Л. Ніколаєвського в Крайовому Республіканському Комітеті, а в Дорадчому Комітеті, сформованому кілька місяців тому, п. Ніколаевський був тільки на двох засіданнях.

3. П. Вейнбавм пише, що „русских в республиканском совещательном комитете национальностей давно уже представляет Л. Л. Николаевский".

Це — фантазія, бо факт такий, що цей т. зв. Дорадчий Комітет Національностей при Республіканському Крайовому Комітеті веде свою активність тільки у виборчому році і був відновлений щойно навесні цього року.

4. Ред. Вейнбавм пише: „последние месяцы Л. Л. Николаевскому приходилось часто ездить в Вашингтон и выступать на собраниях комитета национальностей. На одном из таких заседаний он обратил на себя внимание председателя Республиканского Национального Комитета Леонарда Холла. На собрании каждый сообщил, какую национальную группу он представляет и сколько республиканских голосов она может дать на выборах . . .", а далі, яку то заяву склав п. Ніколаевський, і що та заява зробила на Голла велике враження: „он подошел к Л. Л. Николаевскому и, крепко пожав ему руку, поблагодарил за правдивое слово".

Це — фантазії, які в світлі перевірених фактів виглядають так:

Л. Л. Ніколаєвський не міг їздити багато разів до Вашингтону і виступати на зборах Комітету Національностей, бо цей Комітет збирався тільки ДВА рази. Голова Республіканського Комітету п. Голл був на нарадах того Комітету Національностей тільки один раз, віддаючи кожному однакову увагу і нікого не вирізнюючи. На жадному з цих двох зібрань не було жадної мови про те, скільки республіканських голосів може дати будь-яка національна група, тільки раз, на липневому засіданні Комітету, суддя Гунтер зробив легкий натяк на велику кількість польських голосів. Тим часом, голова Комітету п. Голл був приявний тільки на червневих нарадах, і то тільки на ранішній сесії, інавгуруючи короткою промовою діяльність Дорадчого Комітету і позуючи для фотографії з цілою групою та з поодинокими її членами. На тригодинній пополудневій сесії цих нарад Голла вже не було з уваги на інші обов'язки, а на других, липневих нарадах, він зовсім не показався. Згідно з фактами, тільки в сні або в уяві п. Ніколаєвський міг виголошувати перед Голлом промову, і Голл міг йому „кріпко стиснути руку" та подякувати за „добре слово" тільки у фантазії.

5. Повернімо ще до фантазії про цитоване вже „решительное возражение со стороны Л. Л. Николаевского" проти пропозиції „українців-галичан" внести в республіканську платформу „пункт о признании независимости Украины", після чого, — додає п. Вейнбавм, „украинцы-галичане продолжали настаивать на своем", а тоді „Л. Л. Николаевский предложил отложить решение вопроса и дать ему возможность представить комитету доклад".

На ділі, як говорять перевірені факти ,ця справа виглядала так:

Тільки на липневому засіданні Комітету Національностей обговорювано справу партійної платформи, і на цих нарадах народжений в Ню Йорку „галичанин" д-р Добрянський виголосив свої пропозиції з „пунктом" про незалежність України, але п. Л. Л. Ніколаєвський ані до цього , ані до жадного іншого пункту чи пропозиції не зголосив ані „решительного", ані взагалі ніякого „возражения". Він тільки несміливо зголосив опозицію до пропозиції іншого члена Комітету, а саме п. Степановича, який пропонував, щоб проф. Л. Добрянський репрезентував цілу групу на переслуханнях в Сан Франсіско. А коли п. Д. Галичин, голова української групи в Комітеті, зареагував на цю опозицію в той спосіб ,що зажадав від п. Ніколаєвського, щоб він з'ясував, у чому саме він не погоджується із становищем проф. Добрянського, то п. Ніколаєвський одверто признав, що він, як російський представник, зобов'язаний протиставитись Добрянському, як політичному діячеві, бо „мої люди моєї згоди не зрозуміють і збунтуються проти мене". Треба згадати, що великодушна пропозиція п. Степановича ставила в дещо незручне становище українських представників, які воліли, щоб визвольну справу представляв перед Резолюційним Комітетом ніхто інший, як віддавна вже відомий із своїх симпатій до визвольних рухів директор Котету Національностей, п. А. Герман. Тим то саме українські представники радо підтримали пропозицію судді Гунтера в цьому напрямку. Також все інше, що пише п. Вейнбавм, є вигадкою і фантазією. Л. Л. Ніколаєвський не зголосив жадної опозиції до точок платформи, жадна справа не була відкладана через п. Ніколаєвського, бо з його боку не було ані опозиції, ані пропозиції на будь-яке відкладання, не було взагалі жадної заяви. Як же ж ці вифантазувані в НРС „успіхи" п. Л. Л. Ніколаєвського погодити з текстом зголошених в Сан Франсіско п. Германом пропозицій?

6. Чергова фантазія фантазій пп. Ніколаєвського і Вейнбавма:

В оспорюваній статті п. Вейнбавма сказано: „За несколько дней до Республиканского Конвента члены комитета национальностей ознакомились с докладом Л. Л. Николаевского", і далі навіть подається зміст того „докладу".

На ділі жадної доповіді Л. Л. Ніколаєвського в комітеті національностей не було, ані ніхто з багатьох запитуваних членів того комітету такої доповіді не дістав іншою дорогою і ніхто з нею не знайомий. Що ж це, сон чи фантазія для читачів „НРС"? А далі: п. Ніколаєвський ані не свідчив, ані навіть його свідчень не передбачувано. Можливо, що він хотів свідчити, бо ж просив п. Пізнака, щоб йому „позичив" своєї заяви в іміграційних справах, або, може, йому снилося, що він свідчив, проте, бажання чи сон це ще не факт, за який ці „свідчення" подається в „НРС".

7. Ніколаєвський з п. Вейнбавмом мріють далі: „Выступление Л. Л. Николаевского завершилось полным успехом. Украинские сепаратисты согласились не настаивать на своем предложении. А председатель Республиканского Комитета Холл выразил докладчику особую благодарность и рекомендовал комиссии по распорядку выбрать его помощником секретаря конвента."

Фантазія фантазій. Фантастичний „виступ" п. Ніколаєвського закінчився фантастичним „успіхом". Не було ж бо жадного виступу п. Ніколаєвського. „Українські сепаратисти" погодились не обстоювати своїх пропозицій тільки у „творчій фантазії" пп. Ніколаєвського і Вейнбавма. Знову відсилаємо зацікавлених до свідчення п. Германа перед Резолюційною Комісією, а хто уважно прочитає дипломатичну мову республіканської платформи, той без труду знайде в ній і „вмішування у внутрішні справи Росії" з вимогою незалежности названих у платформі сателітних та „всіх інших" національностей за залізною заслоною. Такий то „успіх" п. Ніколаєвського. Коли ж ще мова про номінації асистентів секретаря конвенції, між якими був і наш п. Дужанський з Шикаго, то список таких асистентів, із письмовою рекомендацією Голла, був готовий вже за кілька тижнів перед конвенцією, і це не мало нічого спільного не тільки з такими уявними виступами, як п. Ніколаєвського, але й з дійсними виступами.

Так можна б було не тільки уступ за уступом, але й речення за реченням, слово за словом „розбирати" статтю п. Вейнбавма і розкривати перевіреними фактами направду фантастичну фантазію, що її породила. Якщо б там була одна чи дві брехні, то це ще можна б було зарахувати до переочення чи помилок, — але коли вся стаття і всі твердження в ній — це одна фантазія, і тільки фантазія, то це вже не може бути переочення чи *помилка*, — це вже грубе зловживання свободи слова на те, щоб перекрученням і видумкою всіляких „фактів" добитись певної цілі. На жаль, є ще багато людей, які не вміють відрізняти фактів від фантазій у деяких пресових органах і дають себе „водити за ніс" продуцентам і передавачам таких фантазій. Коли мова конкретно про цитовану статтю, то її жертвою впав, виходило б, навіть місцевий кореспондент мюнхенського „Українського Самостійника", що взяв фантазії пп. Вейнбавма та Ніколаєвського за добру монету і зробив з цього „проблему" й зі свого боку.

Не зважаючи на свою комічність, сумно виглядає такого роду фантастична практика авторів і газет наших співгромадян і сусідів. Потішаючим у цьому є давно виправданий факт, що кожна брехня має короткі ноги і раніше чи пізніше вона таки виявиться. Тоді тим гірше й сумніше для того, хто нею користується.

ВІСТІ З УКРАЇНИ

(За совєтською пресою і радіом)

МИРГОРОДСЬКА НАФТА

Після того, як на Полтавщині відкрито нафту, біля села Радченки створено новий нафтопромисл. Простягається він ві села Радченки, поблизу якого проверчено першу нафтову свердловину, до залізничої стації Гоголеве. Тепер проверчується нові свердловини. В околиці стації Гоголеве побудовано для нафтовиків селище. В нових будинках оселилися нафтовики-експлюатаційники, що прибули на Полтавщину з Західньої України, з Росії і з навколишніх сіл. Старшим оператором другої нафтової дільниці працює Євген Сирецький з Борислава, де видобували нафту також його батько і дід.

У надрах Радченківського промислу є не тільки нафта. Тут залягають також багаті поклади природного газу. Незабаром тут розпочнуть прокладати газопроводи Гоголеве — Полтава, Гоголеве — Миргород — Ромодан — Лубні.

ПРИРОДНІ БАГАТСТВА СИВАШУ

Кримська область — край невичерпних соляних багатств. Вздовж берегів півострова, за вийнятком південного узбережжя, групами розташовані озера й затоки, вода яких густо насичена різними солями. У Криму налічують понад 150 соляних збірників, більшість яких може бути використовувана, як джерело цінної хемічної сировини.

Сиваш, або „Гниле Море", лежить у північно - східній частині Кримського півострова. Це — величезна мілководна затока Озівського моря. Через мілководність та сухий і гарячий клімат вода в Сиваші випаровується і перетворюється в розсіл, так звану ропу. Розсоли Сивашу багаті насамперед на кухенну сіль, сірчано - кислий натрій, хлористий магній, сірчано - кислий магній (англійську сіль), сірчано - кислий кальцій (гіпс), солі брому та калію. Кухенна сіль, добута на Сивашу, є першоклясною сировиною для хемічної промисловости. До другої половини 19-го стол. її постачали чумаки в північні й східні області України. На базі сивашської кухенної соли може бути широко розбудована сітка соляних промислів з механізованим вилученням соли з басейнів. Значний економічний інтерес являє собою організація видобування з вод Сивашу сульфату натрію (глявберової соли, мірабіліту) — цінної хемічної сировини для виробництва скла, соди тощо. Широке застосування в різних галузях промисловости — у продукції фармацевтичних препаратів, кіно-фотоматеріялів, барвників, етилової рідини та ін. — знаходять бром та його солі. На цю цінну сировину Сиваш також надзвичайно багатий. Магнезійні солі затоки можуть бути використовувані у гумовій промисловості, для одержання металу магнію, штучного мармуру, вогнетривких матеріялів та ін. Розроблення невичерпних багатств Сивашу сприятиме створенню в Криму нових галузей промисловости. Варто уваги й те, що на Сиваші (біля Чонгарського мосту, поблизу с. Стрілкове на Арбатській стрілці та ін.) знайдено лікувальну грязь, яка своїми якостями не гірша від цілющої грязі Сакського озера.

ДОКУМЕНТИ ПРО І. ФРАНКА І М. КОЦЮБИНСЬКОГО

У Вінницькому літературно-меморіяльному музеї Коцюбинського зберігається чимало документів про дружні стосунки між Михайлом Коцюбинським та Іваном Франком. Як відомо, Коцюбинський не раз зустрічався з Великим Каменярем і високо цінував його творчість. У біографічній нотатці в одній із газет він писав: „Франко — найбільший і найвизначніший з сучасних українських письменників". На стіні одної з кімнат музею висить фотографія І. Франка, М. Коцюбинського і Вилотимира Гнатюка — відомого українського фолкльориста й етнографа, що був спільним другом обох письменників. Тут же зберігається фотокопія автографа початку реферату М. Коцюбинського п. з. „Іван Франко", написаного ним у 1908 році. В цьому рефераті дано таку оцінку Іванові Франкові: „Наскрізь гуманний, чоловічний, Франко віддає своє серце і всі свої симпатії тим, хто „в поті чола" добуває хліб". Франко також любив і поважав Коцюбинського за його творчість і за серце, сповнене теплоти. В музеї виставлена фотокопія титульної сторінки „Поема про сотворене сьвіта" Івана Франка, що вийшла в 1905 році у Львові. На ній автор зробив власноручно напис: „Дорогому товаришу М. Коцюбинському щиро відданий Іван Франко".

Нові успіхи наших професіоналістів

Українське Лікарське Т-во, Філія Метрополії Ню Йорк, повідомляє про професійний успіх 4-х українських лікарів — дентистів, які покінчили стоматологічні студії в різних університетах в Німеччині, згідно з вимогами американського закону доповнили їх 3-ома роками студій у дентистичному каледжі нюйоркського університету, а тепер з успіхом склали іспити перед стейтовою іспитовою Радою й одержали ліценції на виконування зубно - лікарської практики. Згадані лікарі-дентисти це: Д-р Степан Ворох, що відкриє свою практику в Нюарку, Н. Дж. Д-р Іван Кіндрат, що задумує осісти в Рачестер, але покищо відкриє свою практику в місті Ню Йорку, Н. Й., д-р Іван Кизик, що відкрив вже практику в Ню Гейвен, Конн., і д-р Надія Требус - Кмета, що має намір практикувати в м. Ню Йорку.

Український Літературно Мистецький Клюб
Ню Йорк, 149 2nd Av.

З Літ. Мист. Клюбу повідомляють, що в п'ятницю 21 вересня 1956 у відновлених залях Клюбу відбудеться відкриття осіннього сезону з програмою п. н. Повакаційний вечір. Участь беруть: І. Керницький, М. Понеділок, Л. Ярошенко, І. Соневицький й І. Прийма. Початок о год. 7.30 вечора.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую
ПЕТРА КУГУТА,
уродженого в Гиндоні, пов. Збо-рів. Мешкав в Макасві, пов. Зборів. Останньо був забраний до роботи в Німеччині. Хто знав би що про нього прошу написати на адресу:
ANASTAZIJA SEVETZ
20 Woodmere Road
West Hartford, Conn.

Хроніка українського життя

В Арґентині

ПЕРЕД IV КОНҐРЕСОМ УКРАЇНЦІВ В АРҐЕНТИНІ

(сдо) Сесія Головної Ради УЦР, що відбулася в Буенос Айресі в неділю 26 серпня, вислухавши звіт голови УЦР про тримісячну діяльність Управи УЦР, після докладного його обговорення, ухвалила всі політичні й репрезентативні потягнення Управи УЦР протягом відчитового періоду і висловила побажання, щоб заходи в справі направи досі невірно вживаної в пресі і в урядових актах етнічної термінології щодо українців і арґентинців українського походження ще були посилені. В цій справі вже виготовлено відповідний меморандум до уряду.

Звертаючи увагу на невистачальну вплату національного датку до Народного Фонду при УЦР, сесія Головної Ради УЦР висловила побажання, щоб усі українські організації розвинули відповідну акцію серед свого членства за посилення і прискорення чергових вплат до Народного Фонду, без яких політична і репрезентативна акція УЦР не може належно розвиватися. Зокрема всі організації, що входять в склад УЦР, повинні звернути увагу свого членства на необхідність знайти належні фонди для видання в еспанській мові „Історії України" Дорошенка, що має дати еспаномовному світові справжню історію України, а не пофальшовану людьми, що користувалися досі виключно московськими книжками і висвітлювали її виключно з московської точки погляду. „Історію України" Дм. Дорошенка вже цілком виготовлено до друку, але, за браком фондів, ще нема можливости дати її до друку.

Ухвалено також заходи Управи УЦР у справі поширення в арґентинській пресі і передачі до урядових чинників Арґентини та Об'єднаних Націй листів українських в'язнів із совєтських концентраційних таборів, перекладених уже на еспанську мову, що дісталися не так давно до української еміґрації.

Створено з представників чотирьох головних Централь — „Відродження", „Просвіти", Братства св. Покрови УАПЦ і Українського Католицького Об'єднання (УКО) дві комісії — одну для спільного вшанування сл. п. Івана Франка, що його згідно з доручення попередньої сесії, мала влаштувати Спілка Науковців, Літераторів і Мистців, але, переконавшись, що не зможе цього зробити на належному рівні, відмовилася, втративши багато часу, — і другу — передконґресову — що має опрацювати деякі зміни статуту УЦР і підготовити IV Конґрес Українців Арґентини, що має обрати нову УЦР. Конґрес запроєктовано на початок листопада ц. р. — він має бути пов'язаний з Святом Листопадового Зриву.

КОНҐРЕС ПОНЕВОЛЕНИХ НАРОДІВ В БУЕНОС АЙРЕСІ

(сдо) 28-го серпня виїхав з Буенос Айресу до Чіле д-р Каллай, що був прем'єром Угорщини в роках 1942-44. В останньому часі він перебуває в ЗДА, де бере активну участь в праці комітету „Вільної Европи". З доручення „Вільної Европи" він відбуває тепер подорож по Півд. Америці, виголошуючи виклади про стан поневолення Угорщини та інших сателітних країн Східньої Европи, та нав'язуючи зв'язки з провідними людьми. В Буенос Айресі він був прийнятий у президента Арамбуру. Союз Поляків Арґентини влаштував на його шану прийняття, в якому взяв участь і референт зовнішніх зв'язків УЦР, секретар М. Рубінець. На цьому прийнятті було ухвалено спільну декларацію такого змісту:

„Ми, представники народів, поневолених комуністичною тиранією, зібрані в центр. осередку Союзу Поляків Арґентинської Республіки, проголошуємо урочисто:

1. Уряди, що керують тепер долею наших народів — це ляльки, що їх накинув комуністичний імперіялізм Москви;

2. Наша об'єктивна спільна і безперечна ціль — зібрати всі наші сили, усуваючи те, що нас ділить, і приймаючи все те, що нас єднає у спільній боротьбі проти спільного ворога;

3. Висловлюємо нашу глибоку вдячність Великій Арґентинській Нації, що гостинно нас приймає і дає нам можливість користуватися з усіх демократичних свобід та культивувати наші національні традиції, і проголошуємо нашу волю діяти згідно з шляхетними аспіраціями арґентинського народу. Одночасно осуджуємо акцію комуністичних аґентів, що, шукаючи засобів, які могли б підтримати захитану потворну систему рабства, накинену нашим країнам, провадять облудну кампанію т. зв. „репатріяції".

4. Супроти подій останніх місяців, що виявляють стан незадоволення і бунту супроти комуністичного ярма в усіх поневолених країнах, вважаємо, що прийшов момент урочисто проголосити Конґрес Свободи всіх народів, уярмлених у Сх. Европі, що має відбутися в листопаді ц. р. в Буенос Айресі . . ."

● Нікіта Хрущов знову збирається їхати до Беоґраду, цим разом нібы з „приватними відвідинами" й „без політичних цілей". Новий приїзд „колективного диктатора" до Юґославії стане ще одним доказом сумнівного характеру „невтральности" Тітовської Юґославії.

● Республіканський сенатор Беррі Ґолдвотер твердить, що плятформа Адлея Е. Стівенсона має в собі основні протиріччя: зменшити податки і одночасно зменшити федеральну заборгованість та скасувати обов'язкову військову службу. Щоб здійснити ці обіцянки, каже він, — треба не зменшувати, а збільшувати податки.

І ПАПУГА ВМІЄ ЇСТИ ЛОЖКОЮ

В Копенгаґені (Данія) живе папуга, що вміє не тільки говорити по-людському, але і їсти ложкою так, як люди. Кличуть її „Аміґо".

Національний Китай усамостійнюється економічно

Тайпей, Формоза. — Націонал-китайський уряд на Формозі проголосив висліди першого свого чотирирічного господарського пляну разом із новим чотирирічним пляном. Міністер народної господарки, Кіянґ-піяо, підкреслив найбільшу трудність — в обмеженому джерелі однаково людських рук, як і природних багатств на Формозі, щоб можна було власними силами піднести життьовий стандарт мешканців Формози. Він ілюстрував цифрами успіхи минулої чотирирічки в ділянці хліборобської і промислової продукції. Націонал-китайський міністер звернув увагу особливо на потребу дальшого основування вирібничих закладів, яких донедавна майже зовсім не було на Формозі, острові майже виключно сільсько-господарському.

Німецький міністер харчування прибув до ЗДА

Ню Йорк, Н. Й. — Міністер харчування Західньої Німецької Республіки д-р Гайнріх Любке прибув на тритижневий побут до ЗДА. Він конферуватиме з секретарем рільництва Езрою Т. Бенсоном, відвідає рільничу досвідну стацію в Белтсвілл, Мериленд, та хоче запізнатися з досвідними працями в ділянці молочної продукції та в продукції картопель на Півночі та на Середньому Заході. Міністер Любке цікавиться, яким способом в цій країні роблять землю урожайнішою. З німецьким міністром прибули ще його дружина та його помічник Макс Бахгавзен. Вони прибули на летовище в Ню Йорку літаком Люфтганзи з Дюссельдорфу.

В одинадцяту річницю смерти незабутньої
ЛЕСІ ІВЧЕНКО
що сталася 21-го вересня 1945 року
буде відслужена
ПАНАХИДА
за спокій її душі після Служби Божої
В НЕДІЛЮ, 23-го ВЕРЕСНЯ
в Українській Каплиці в Епископальній Катедрі у Вашинґтоні — на розі Віскансин та Массачусетс Евеню
Далеких друзів її та моїх прошу помолитися за Неї в цей день.
МАТИ

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ.—Т-во ім. І. Франка Відд. 372 повідомляє всіх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 22-го вересня, о год. 8-ій веч., в Домі Лонгинного 922 5th St. West. Обов'язком всіх членів прибути на збори. И К. Наконечний, скр.

ТАРЗАН, ч. 3741. Минає час.

Через кілька днів поїзд зблизився до порту Кісіджу в Танґанайці, де нагло зменшив швидкість до черепашного ходу,

— Треба буде кількох годин, щоб переїхати ці гори, — сказав машиніст. — Але це зробимо!

Та на цьому місці хитрий Ґунар Міло залишив поїзд. Він украв коня з поблизької стації і погнав до Кісіджу швидше за інших.